

"KOL - HLIYA"

Beit Midrash for Torah and prayer

BET MIDRASH BET - YOSEF

BET MIDRASH OR - LAYSIM

KOLL STUDENTS LIBRARY

TORAH LESSON CLASS

CHARITY AND CHARITY FOUNDATION

Kiryat Ya'arim Street 32, Givat Zeev

"קול אליה"

בית מדרש לתורה ותפילה

בית מדרש "בית - יוסף"

בית מדרש "אור - לישראל"

כולל אברכים אוצר הספרים

שיעורי תורה קרן צדקה וחסד

רחוב קרית יערים 32 גבעת זאב

גם לנשמה מגיע אוכל

הגלות חידוד חילוקים
חנה ואקולאיה
לפי סדר פרשת השבוע

פרשת שמיני שבת פרה שנת תשפ"ב

1. האם בעגל שעשו ישראל היה בו רוח חיים או לא? הוכח מפרשת השבוע!
2. מדוע לא נטמאו כל כלי המשכן כשמתו נדב ואביהוא בתוך המקדש הרי מת מטמא באהל?
3. מדוע נענשו נדב ואביהוא שהורו הלכה בפני רבם הרי להפריש מאיסור מותר להורות בפני רבו?
4. מדוע נענשו נדב ואביהוא והרי הם היו מתחת לעשרים שאינם נענשים בידי שמים?
5. מדוע נענשו נדב ואביהוא משום שנכנסו שתויי יין הרי עדיין לא הצטוו על זה?
6. מי שנפטר לו מת ואינו בוכה עליו כלל האם זה מגונה ומדת אכזריות או אמונה? הוכח מפרשת השבוע!
7. מדוע בניחום אבלים מכנים את הקב"ה בתואר המקום ינחם אתכם?
8. האם יש איסור להורות הלכה במקום רבו כשאנשי בני ביתו שואלים אותו הלכה?
9. האם בזמן הזה נוהג האיסור של מורה הלכה בפני רבו?
10. מה יותר בושה לאדם לענות כששואלים אותו ואינו יודע שידע ושכח או שלא שמע כלל?
11. מדוע אין מזכירים יציאת מצרים בהבדלה?
12. מדוע החסידה שעושה חסד עם חברותיה נקראת על שם החסד והעכברים שעושים חסד נקראים רשעים?
13. איך מותר ליהנות מעורות של שפנים – הרי כל מקום שנאמר "לא תאכלו" – אף אסור בהנאה?
14. מתי בעל ה"תרומת הדשן" הלך לראות אריות בגן חיות?
15. האם אפשר לאכול ממאכל שאכל צדיק – לפי הכלל שאין הקב"ה מביא תקלה על צדיקים? הוכח מפרשת השבוע!

וכל בית ישראל יבכו את השריפה אשר שרף ה'
עלון זה מוקדש לעילוי נשמתו של רשכבה"ג מרן שר התורה הגאון
רבי שמריהו יוסף חיים קנייבסקי בן פעשה מרים זצוקלל"ה
ת.נ.צ.ב.ה

י"ל ע"י בית המדרש "בית יוסף" גבעת זאב
ניתן לקבל את העלון מידי שבוע בהודעה ליוצאפ
052-8144488 יוסף ויצמן

האם בעגל שעשו ישראל היה בו רוח חיים או לא? הוכח מפרשת השבוע!

וכתב המדרש תנחומא (פרשת כי תשא): ויצא העגל נוער כשהוא מקרטע.

המהר"ל בספרו גור אריה (שמות לב כד) כתב: שאהרן אף על גב שעשה העגל, סבור שלא היה בו דבר, ולא ישתחוו למת, ומכשפי ערב רב עשו בכשפים בשעה שהשליך את הזהב לכור שיהיה בו חיים אחרי שנעשה צורתו.

"ויאמר אל אהרון קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעולה תמימים והקרב לפני ה' (ט ב)

וכתב רש"י: קח לך עגל, להודיע שמכפר לו הקב"ה על ידי עגל זה על מעשה העגל שעשה.

וכתב בבעל הטורים שאהרן הביא גם איל, משום שהעגל היה מרקד לפניו כאיל, והיינו דכתיב (תהילים כט ו) "וירקידם כמו עגל".

מדוע לא נטמאו כל כלי המשכן כשמתו נדב ואביהוא בתוך המקדש הרי מת מטמא באהל?

הפרשה, ואם כן הם נטמאו, והאזהרה לא נטמא, ולפי זה צריך לומר שמי שנגע במת או נכנס לאוהל קודם היום ההוא לא היה צריך טהרה אף אחר שנאמרה פרשת טומאת מת, מה דהוה הוה ועל להבא נאמרה ולא על לשעבר.

ובשו"ת מהרש"ם (חלק ב' סימן צד) מתרץ: שהפנים יפות בפרשת תרומה כתב בפשיטות דהמשכן וכלים נטמאו באמת ולא נטהרו עד שבעה ימים, וצריך לומר לדבריו דמשום דטומאה הותרה או נדחה בציבור היה מותר להקריב כל הקרבנות.

עוד מתרץ המהרש"ם: הכלים והמשכן באמת נטמאו באהל, אלא שהכלים והמשכן נטהרו מפירוק, שפירקו את כל הכלים וכן את המשכן.

ובקומץ מנחה שמודפס בספר מנחת חינוך (מצוה רסד) מביא בשם הטור על התורה פרשת שמיני שהקשה גם כן דהא נטמא המשכן, ולא מצינו שנתפרק המשכן. ותירץ הטור: דכיון דכתיב "ועל פי ה' יחנו" כקבוע דמי ואינו מקבל טומאה. ובמנחת חינוך תמה על זה: דגם כקבוע מטמא באהל.

ובישמח משה (בפרשה) הקשה על תרוץ הבית אברהם שתירץ דאכתי לא נאמרה פרשת טמאים: שזה אינו מספיק, דעדיין ייפלא על הקדוש ברוך הוא איך עבר ח"ו על לאו לטמאות המשכן, והרי מבואר בירושלמי במסכת ראש השנה (פרק א) "ושמרו את משמרת" שהקב"ה שומר תורתו והרי לפניו היה נגלה דין התורה עוד קודם שניתנה. אם כן איך טימא את המשכן?

"ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימתו לפני ה' (י ב)

נחלקו תנאים בספרא (בפרשה) איפה מתו נדב ואביהוא: רבי אליעזר אומר לא מתו אלא בחוץ מקום שהלוויים מותרים להיכנס לשם, שנאמר: "ויקרב ויישאום בכותונתם" אם כן למה נאמר "וימתו לפני ה'" נגפן מלאך ודחפן לחוץ והוציאם, רבי עקיבא אומר לא מתו אלא בפנים שנאמר: "וימתו לפני ה'" אם כן למה נאמר ויקרב ויישאום בכותונתם מלמד שהטילו חנית של ברזל וגררום והוציאם לחוץ.

יש להקשות: לפי השיטות שנדב ואביהוא מתו בפנים אם כן נטמאה אהל המשכן וכל הכלים והשולחן והמנורה, ולא מצאנו שפסקו מעבודתם כלל, וכן גם כתוב (י ז) "ומפתח אהל מועד לא תצאו", וקשה מדוע הם לא יצאו והרי הכל היה טמא?

בספר בית אברהם מובא בזית רענן בפרשה מתרץ: שפרשת טמאים בו ביום נאמרה, ופרשת טמאים היינו טומאת מת, ובאותה שעה עדיין לא נאמר. והקשה הזית רענן על תרוץ זה: אם כן איך איתא בגמרא במסכת סוכה (דף כה) על הפסוק "ויהי אנשים אשר היו טמאים לנפש אדם" (במדבר ט) אותם אנשים מי היו, רבי עקיבא אומר מישאל ואליצפן היו שהיו עוסקים בנדב ואביהוא, וקשה מדוע נטמאו הרי לא נאמרה עדיין פרשת טמאים? ותירץ: דטומאת מגע מת נאמר קודם לכן, אבל טומאת אוהל נאמר אחר כך. והצ"ח בגמרא במסכת פסחים (דף צ ע"ב) תמה על תרוץ זה: וכתב שדבריו אלו דחוקים.

הצ"ח בגמרא במסכת פסחים (דף צ ע"ב) מתרץ: שבאותה שעה שנשאום אחר שכבר הוציאם מקדש הקדשים נאמרה

מדוע נענשו נדב ואביהוא שהורו הלכה בפני רבם הרי להפריש מאיסור מותר להורות בפני רבו?

מאיסורה, דאם לא הם, לא היו מקיימים את המצווה, שהרי מן התורה צריך להביא גם מההדיוט.

ותירץ תוספות רבנו פרץ: יש לומר דגזירה חדשה עשו והיה להם לשאול למשה, דשמא היה יודע להשיב על דבריהם, ומשום הכי נענשו, דהא דאמר דאפרושי מאיסורה מותר, היינו דווקא מדרשה שקיבל מרבו, אבל מדרש אחדשה אז צריך להם לשאול.

איתא בגמרא במסכת עירובין (דף ס"ג ע"א) רבי אליעזר אומר לא מתו בני אהרן עד שהורו הלכה בפני משה רבן, מאי דרוש "ונתנו בני אהרן אש על המזבח" אמרו אף על פי שהאש יורדת מן השמים מצוה להביא מן ההדיוט.

והקשה תוספת רבינו פרץ בגמרא במסכת עירובין (דף ס"ג ע"א): מדוע נענשו נדב ואביהוא, הרי קימ"ל יו"ד (סימן רמ"ב ס"ק יא) דלאפרושי מאיסורה מותר להורות הלכה בפני רבו. אם כן מדוע נענשו הרי גם כאן היה הוראה לאפרושי

שמפורש בגמרא במסכת יומא (דף מ"ה ע"א) וכן במסכת תמיד דמערכה בפני עצמה היו עושין על מזבח החיצון שממנה נוטלים אש לקטורת והם טעו שהשוו מזבח הפנימי למזבח החיצון, ומכל מקום לא נעשו משום טעותם כיון שהיו שוגגים אלא משום הוראתם.

עוד אפשר לבאר על פי מה שכתב בתורת חיים בגמרא במסכת עירובין (דף ס"ג ע"א) ליישב קושיא חמורה מאי שייך ביה שהורו הלכה בפני רבן, כיון דמפורש בפסוק "ונתנו בני אהרן אש" ולישנה דמאי דרוש נמי קשה, כיון דמפורש היא בתורה, ומתוך דפשטא דקרא איירי בשאין האש יורדת מן השמים כגון בבית שני ובשעת היתר הבמות ומשה לא אגמר להו, אלא הך מלתא לחוד, ואתו אינהו ודרשו דמצווה להביא מן ההדיוט אפילו בשעה שהאש יורדת מן השמים.

מדוע נעשו נדב ואביהוא והרי הם היו מתחת לעשרים שאינם נעשים בידי שמים?

הזרע ברך (חלק שלישי סדר וירא), וכן החיד"א בספרו חומת אנך מתרצים: שאומנם אין הכי נמי מי שפחות מגי עשרים אינו נעש בידי שמיים, ואולם השכינה שנמצאת למטה כאן בעולם הזה היא זו מענישה אף פחות מעשרים כמו בית דין של מטה, וכאן היה השכינה למטה, לכן נעשו.

מדוע נעשו נדב ואביהוא משום שנכנסו שתויי יין הרי עדיין לא הצטוו על זה?

בשו"ת רדב"ז (חלק ב' סימן תרט"ו) מבאר: ששתיית היין הוא מגונה מצד עצמו אפילו בלא צווי ואזהרה, ומעשה דנח יוכיח, ואפילו בתפלה אמרו שתוי אל יתפלל לפי שמטריד כוונת העבודה, ואמרו רז"ל חוה אשכול של ענבים סחטה ונתנה לו וגרמה מיתה לעולם ולא היה אדם הראשון נזיר אלא מפני שגרם היין לפנות מחשבתו מעבודת יוצרו וכתוב וכבוד ה' מלא את המשכן היש זלזול גדול מזה בחקו יתברך לבוא לפניו שתוי יין והלא לפני מלך בשר ודם אם יכנס שתוי יין נעש, כל שכן לפני מלך מלכי המלכים יתברך וכבר ידעת שיש שני מיני יין, יין תרעלה המשכר, ויין המשמח. והכל לפי כוונת השותה והם כוונו ליין המשכר ועזבו יין המשומר בענביו מששת ימי בראשית ולפיכך נתחייבו מיתה.

הריב"א (בפרשה) מתוך: עיקר השרפה לא הייתה משום שתויי יין, שבעוון העגל התחייבו כליה, ובעלילה קטנה שנמצאת בהם נשרפו, וגם רש"י פירש כן גבי הנותרים וז"ל הנותרים מן המיתה שאף עליהם נקנסה מיתה ועל עוון מעשה העגל הוא שנאמר ובאהרן התאנף ה' מאד להשמידו ואין השמד אלא כלוי בנים שנא' ואשמיד פרוי ממעל ותפלת משה בטלה מחצה שנאמר ואתפלל גם בעד אהרן.

ובכתב סופר (בפרשה) כתב דבר נפלא: שחס ושלום לא נחשדו נדב ואביהו להשתכר, אלא שסברו שכדי שיקיימו המצווה בשמחה ישתו יין, אבל הם טעו בזה שהרי המצווה לבד משמח שנאמר פקודי ישרים משמחי לב ואין צריכים לשתות יין כדי להגיע לשמחה.

וכעין זה כתב בחתם סופר (בפרשה) על הפסוק "יין ושכר אל תשת ולהורות", שהכוונה היא שאף על פי שהיה אסור לאהרן הכהן לשתות יין אם כן איך יהיו בשמחה אחר

עוד מתוך תוספות רבנו פרץ: הא דקאמר דמצווה להביא מן ההדיוט היינו מהאש של מערכות של מזבח החיצון, והם נעשו שהביאו מבתיהם.

עוד מבאר רבנו פרץ: אע"ג דמצווה להביא מן ההדיוט בשאר ימים מכל מקום באותו יום שמיני למילואים היה האש ראוי לרדת מן השמים לאכול כל הקרבנות ולא היה להם להביא כלל מההדיוט דכל דבר היה ראוי לבא מן השמים כדכתיב (ויקרא ט) "וירא אליכם כבוד ה'".

עוד אפשר לבאר: על פי מה שכתב הריטב"א בגמרא במסכת עירובין (דף ס"ג ע"א) בשם הראב"ד כי טועים היו בהוראה זו, שלא אמר הכתוב כן אלא לענין מזבח החיצון אבל להקטיר קטורת במזבח הפנימי אין להביא מן ההדיוט, כמו

החיד"א בספרו חומת אנך מקשה: מדוע נעשו נדב ואביהוא הרי היו פחות מעשרים שאינם נעשים בידי שמים?

ומתוך החיד"א: על פי מה שכתבו הצ"ח בגמרא במסכת ברכות (דף לא), וכן החתם סופר במסכת גיטין (דף פ"ט ע"ב) וכן כתבו התוספות על התורה (פרשת וישב) שמי ששכלו חריף נעש אף בקטנותו.

איתא במדרש מובא ברש"י רבי ישמעאל אומר שלכן נתחייבו מיתה בני אהרן, משום דשתויי יין נכנסו למקדש, תדע שאחר מיתתן הזהיר הנותרים שלא יכנסו שתויי יין למקדש, משל למלך שהיה לו בן בית נאמן מצאו עומד על פתח חניות והתיו את ראשו בשתיקה, ומינה בן בית אחר תחתיו ואין אנו יודעים מפני מה הרג את הראשון אלא ממה שמצווה את השני ואמר לא תכנס בפתח חניות אנו יודעין שמתוך כך הרג הראשון כך "ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם" ואין אנו יודעים מפני מה מתו אלא ממה שמצווה את אהרן ואמר לו יין ושכר אל תשת, אנו יודעין מתוך כך שלא מתו אלא מפני היין.

והקשה המזרחי: איך נעשו מיתה בכניסתן במקדש שתויי יין, והלא לא הוזהרו על זה אלא לאחר מיתתן?

בשו"ת הרא"ש (כלל יג סימן כא) מתוך: אין מוקדם ומאוחר בתורה, אטו כל דיני כהונה ועבודה, ומומים הפוסלים באדם ובבהמה, ודין טומאת קדשים, לא נאמרו קודם שהתחילו בעבודה, הא אמרין בגמרא במסכת זבחים (דף ק"א) שחטאת של מילואים מפני טומאה נשרפה, אלא ודאי שנכתבו בפרשה אמור אל הכוהנים, ואין מוקדם ומאוחר בתורה, וכל פרשיות הצריכות לעבודה נאמרו קודם פרשת מילואים, אלא שלא נכתבו על הסדר, ואף על פי שאומר במדרש, למה נסמכה פרשת שתויי יין למיתת בני אהרן משל לרופא שנכנס לבקר את החולה, הוא אמר לו אל תאכל סם פלוני, שלא תמות, כמו שאכלו פלוני, מדרש בעלמא הוא, לדרוש סמוכים, דודאי הדבר ידוע, שכל הדברים המחללים את העבודה הוצרכו לידע קודם עבודה.

שנפטרו לו שתי בניו, ולכן ממשיכה התורה להורות לנו שעל ידי לימוד התורה יבוא לשמחה.

מי שנפטר לו מת ואינו בוכה עליו כלל האם זה מגונה ומדת אכזריות או אמונה? הוכח מפרשת השבוע!

"ויידום אהרן" (י ג).

וכתב ברשב"ם ויידום אהרן מאבלותו ולא בכה ולא התאבל.

הנה בשו"ת הרדב"ז (חלק ג סימן תקנ"ה) נשאל על אחד מגדולי הדור שמת לו בן ולא הוריד עליו דמעה אחת האם זו מדה טובה או לא? והשיב הרשב"ם: שזו מדה רעה מורה על קושי הלב ועל רוע תכונת הנפש והיא מדת אכזריות, והוא דרך הפילוסופים האומרים כי זה העולם הכל הוא מעשה תעתועים, והמה מהבל ימעטו וזכרונם משלי אפר תועבה יבחר בהם ולכן אל יפתוך חטאת שלהם ומשליהם כי כולם בנויים על ההקדמה הזו, אבל אנחנו מקבלי התורה יש לנו להאמין ולדעת כי העולם הזה ענין נכבד מאוד למסתפקים ממנו כראוי ולמתנהגים בו כשורה ובו ישיג האדם חיי העוה"ב והשארות הנפש כי הוא נקרא עולם המעשה, ולכן אין ראוי לההביל ענייניו ולתלות צרותיו ברוע הנהגתו ולהתאונן על הזמן כאשר עשו רוב המשוררים הראשונים. אלא ראוי להתאונן ולהתאבל ולקונן על מעשיו דכתיב: "מה יתאונן אדם חי גבר על חטאיו", והבוכה ומתאבל ומוריד דמעות על קרובים וכ"ש על אדם כשר מדת חסידים ונביאים ואנשי מעשה היא ומורה על טהרת נפשו והכנעת לבו לפני קונו ויתאונן על חטאיו ויתאבל על עוונותיו אשר היו לזה סבה, ולא לחנם ארז"ל שלשה ימים לבכי, שבעה ימים להספד, שלשים יוסף לגיהוץ ותספורת, ואם היה הדבר בלתי נאות לא היו מתקנים לו שלושה ימים, וכן אברהם אבינו ע"ה כתיב ביה לספוד לשרה ולבכותה וכן יעקב וכן דוד המלך ורבים כאלה אין מספר. ועיין בהקדמת ספר תורת האדם להרמב"ן ז"ל ותמצא מה שיש בו די לשאלה זו, ומכל מקום אין ראוי להתקשות על המת יותר מדאי והכי איתא בהדיה בגמרא.

הנה הנציב מוולוז'ין בספרו העמק דבר הנציב (בפרשה) הקשה על אהרן הכהן מה שכתוב בפסוק "ויידום אהרן": אף על גב שבכיה על המת הוא באמת מצוה כדאיתא בגמרא במסכת מועד קטן (דף כז ע"ב) שלשה לבכי, ומי שאינו בוכה על קרוביו הרי זה מגונה, וכמו שהאריך הרמב"ן בהקדמה לספר תורת האדם אם כן איך יכול להיות שאהרן הכהן לא בכה? ומתוך: דהטעם מדוע מי שאינו בוכה הרי זה מגונה, דאם הוא במיתת בניו קטנים ר"ל, ובא לעונש, הרי התכלית שירגיש בעונשו "והחי ייתן אל לבו", אבל אם לא יבכה דומה להבן שאביו מייסרו והוא עומד ומצחק, ומוסיף בזה צער לאביו, ואם בקרובים גדולים ואין בא לעונש החי, מכל מקום הרי כבוד המת הוא, והרי כבוד המת הוא ענין גדול שדוחה לאו דטומאת כהנים כידוע, אבל בזה הענין שהודיע משה אשר מיתתם הוא לתכלית כבוד ה' וישראל, אם כן אין לאהרן לבכות, והרי זה דומה לאב שנוטל בגד בנו לדבר הכרחי, ואם הבן יבכה ויצטער יהא גורם צער לאביו, מה שאין כן אם מראה פנים צהובות, הרי זה עושה בזה נחת רוח לאביו במה שהראה כי רצון אביו זהו רצונו, מיהו ראוי היה

לכתוב וישמע אהרן, היה במשמע שפיר ששמע והבין אשר לפניו, אבל וידם משמעו אף על גב שלא בכה, מכל מקום לא קבל גם כן בשמחה דברי משה כראוי לאהרן קדוש ה', אבל לא משום מיעוט חסידות ח"ו, אלא משום שהבין שיש בזה דברים בגו בנוגע לחטא העגל, וכאשר יבואר בתשובת אהרן על השעיר אשר שורף.

אבל הרמב"ן בפרשתו כתב על הפסוק "ויידום אהרן" שהיה בוכה בקול, ואז שתיק.

ונתקשו המפרשים מה הכריח את הרמב"ן לומר שבכה, כיון דכתוב בפסוק "ויידום" עיין חתם סופר (בפרשה) שנתקשה בזה, ולפי דברי הפוסקים שהבאנו אתי שפיר.

נראה לומר פירוש נפלא בדברי הרמב"ן על פי מה דאיתא בילקוט שמעוני (משלי רמז תתקס"ד ד"א) "אשת חיל מי ימצא" אמרו מעשה היה בר' מאיר שהיה יושב במנחה בשבת ודורש ומתו שני בניו, מה עשתה אמן הניחה שניהם על המטה ופירשה סדין עליהם, במוצאי שבת בא רבי מאיר מבית המדרש אמר לה היכן שני בני אמרה לו לבית המדרש הלכו, אמרו לה צפיתי בבית המדרש ולא ראיתים, נתנה לו הכוס של הבדלה והבדיל וחזר, ואמר לה היכן שני בני אמרה לו פעמים שהלכו למקום פלוני ועכשיו הם באים, הקריבה לפניו לאכול, לאחר שאכל אמרה לו רבי שאלה יש לי לשאול, א"ל אמרי שאלתך, אמר לו רבי קודם היום בא אחד ונתן לי פיקדון ועכשיו בא ליטול אחזיר לו או לאו, אמר לה בתני מי שיש לו פיקדון אינו צריך להחזיר לרבו, אמרה לו חוץ מדעתך לא הייתי מחזרת אותו, מה עשתה תפשה אותו בידו והעלהו לחדר והקריבה אותו למטה, נטלה הסדין מעליהם וראה שניהם מתים מונחים על המטה, התחיל בוכה ואומר בני בני רבי רבי, בני בדרך ארץ ורבי שהיו מאירים עיני בתורתך, באותה שעה אמרה ליה רבי לא כך אמרת לי שאנו צריכים להחזיר פיקדון לרבו, כך ה' נתן וה' לקח יהי שם ה' מבורך.

והנה הכתב סופר (דרשות עמוד קנ"ד) הקשה: איך יכול להיות שרבי מאיר לא קיבל את צרותו כאשתו? ומתוך כי בוודאי שבעל פיקדון שתובע פקדונו אחרי כלות זמן ההפקדה והמפקיד צריך לתת לו, אין ביוש וחסרון אמונה לנפקד כמובן, אבל אם המפקיד מבקש פקדונו תוך הזמן, הוא ודאי מפני שאין מאמין עוד לנפקד כי לא שמר היטב כראוי וכדי בזיון וקצף לנפקד, ולכן רבי מאיר בצדקתו דימה בעצמו כי ה' לקח פקדונו ממנו תוך הזמן עבור שפשע בשמירתו, ואין לו נאמנות אצל השם ולכן בכה וצעק, אבל היא החזיקה ר' מאיר לצדיק שבעונו לא מתו, רק בעל הפיקדון לקח פקדונו כי כלה הזמן ונחמה אותו שפיר. לפי זה אפשר דלכן בכה אהרן שחשב שלא היה שומר טוב ולקחו לו את הפיקדון לפני הזמן לכן הרגיעו אותו.

מדוע בניחוס אבלים מכנים את הקב"ה בתואר המקום ינחם אתכם?

ונראה לתרץ: על פי מה שכתב החיד"א בספרו חומת אינך בפרשת ראה על הפסוק (וי"ד א) "בנים אתם לה' אלוהיכם לא תתגודדו ולא תשימו קרחה בין עינכם למת" מדוע כתובה האות למ"ד בניקוד של קמ"ץ? ומבאר החיד"א על פי דברי הזוהר שזה דומה לבן מלך ששלחו המלך לכפר אחד לגדלו, לימים שלח המלך בעבורו להמליכו, כשהלך התחילו כל הכפר לבכותו להצטער על פרידתו, פקח א' מהם היה שם ואמר להם שוטים למה אתם בוכים, כי הוא הולך למלוך על כל המלכות ואתם בוכים, כך המלך זה הקדוש ברוך הוא ששלח האדם לזה העולם לגדלו בתורה ובמצות, וכשהגיע זמנו להיפטר מן העולם בוכים ומתאבלים על פרידתו, פקח אחד היה שם זה משה שאומר להם שוטים למה אתם בוכים, לא התגודדו ולא תשימו קרחה בין עיניכם למת כי עם קדוש אתה לה', והוא הולך לאוצר חביב של עולם הנשמות לעלות במעלה עליונה, ולכן כתוב בקמ"ץ לומר שלא מת, וכן האור החיים שם על הפסוק "בנים אתם לה'" לא תתגודדו, צריך לדעת מה טעם סמך מאמר בנים אתם למאמר תתגודדו, נראה שנתכוון לומר שבמיתת איש אין אבדה למת אלא הרי הוא דומה לאדם ששלח בנו לסחורה לעיר אחרת ולימים שלח האב אחר בנו ואין העדר הבן אלא מן המקום שהלך משם אבל על כל פנים ישנו ואדרבה בטוב לו שחזר הבן אצל אביו שהוא מקור החיים ועל זה אין לנו להתגודד ולשים קרחה מה שאין כן העכו"ם שלאנ קראו בנים לה', והוא אומר אתם לשלול העכו"ם שעליהם ידו הדווים ביום מיתתם שהם מתים מיתה שאינם עוד בנמצא בין החיים, ע"כ, לכן נראה לכן נקטו בלשון המקום מי שידע מה המקום האמיתי של הבן זה מנחם אותנו.

"קול אליה"
 בית מדרש לתורה ולתפילה
 ע.ר. 580726644 koleliya@gmail.com
 רחוב קרית יערים 32 גבעת זאב

בשעה טובה ומתנחלת נכנסו למקום החדש והמרווח, הגענו אל האתגר לשפץ לפאר ולרומם את בית אלוהינו. החל מהיכל, תיבה, ספריות, ספסלים, סטנדרים, שולחנות, ספרי קודש, תאורה, מערכת מיגון ואבטחה... **אנו מתכבדים להזמין לשותפות אמיתית בזכויות הנצברות בבית המדרש ובבית הכנסת החדש. שותפות פירושה: לרכוש קנין נצח של רבבות שעות תורה ותפילה של משפחות המתפללים וילדיהם. שותפות פירושה: להיות חלק משמעותי בבניית עתידם הרוחני של תינוקות של בית רבן. שותפות היא אמירה ברורה וגאה: יהודים אנו וחשוב לנו להקים בית לכבודו של אלוהינו! שותפות היא בחירה להוסיף עוד תורה ותפילה בעולם. זה הזמן להיות שותף בהנצחה בבית הגדול והקדוש שנקרא שם השם עליו. לתרומות בנק מרכנתיל דיסקונט בנק: 17 סניף: 621 מספר חשבון: 28489040 או בביט בטלפון מספר 052-8144488 לפרטים נוספים: הרב יוסף ויצמן 052-8144488 ניתן לתרום מכספי מעשרות.**

בניחוס אבלים מנחמים או "מן השמים תנוחמו" ויש כאלו שמנחמים בלשון "המקום" ינחם אתכם מתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

יש להקשות: מדוע בניחוס אבלים כינוי את הקב"ה דווקא בכינוי זה?

האם יש איסור להורות הלכה במקום רבו כשאנשי בני ביתו שואלים אותו הלכה?

מובהק כמשה לאהרן, חזינן שלעצמו מותר להורות. וכותב דאולי יש לדחות: כי אין הוראה זו הוראה, כפי מה שאמרו בגמרא במסכת יומא וברש"י (שם דף ה ע"ב) שדן אהרן קל וחומר ממעשר הקל אמרה תורה לא אכלתי באוני, קודש חמור לא כל שכן ע"כ, וכיון שנאמר לו מפי משה דין מעשר כאלו אמר לו משה לשרוף ולא הורה הוא לעצמו כלום, כי בכלל מעשר חטאת בקל וחומר וכגון זה מותר לתלמיד להורות, וקל הוא מביעתא בכותחא, אבל שאר דברים אסור, ועיין בכלי חמדה במילואים אריכות גדולה בענין זה.

אבל בספרו ראשון לציון (וי"ד סימן רמ"ב) כתב דלעצמו בוודאי מותר להורות במקום רבו דאין זה נקרא בגדר הוראה, מה שאין כן לבני ביתו הויה בגדר הוראה לכן פסק המחבר שאסור.

ולכאורה יש לתמוה על האור החיים מהא דכתב הרא"ש בגמרא במסכת עירובין (פרק ו) וז"ל: ואם בני ביתו של תלמיד הוצרכו להוראה ושאלו לו איכא לסיפוקי אי שרי, מידי דהוה אהא דאמר וצורבא מדרבנן חזי לנפשה, או דילמא הני מילי בדיקת סכין שאינו אלא לכבודו של חכם וכי האי מחיל ליקריה שלא להטריח צורבא מדרבנן לבא אליו. אבל דבר איסור והיתר אפילו לעצמו אסור להורות במקום

"ותצא אש מלפני ה' ותאכל אותם וימותו לפני ה'" (י ב).

איתא בגמרא במסכת עירובין (דף ס"ג ע"א) וכן במדרש הרבה טעמים משום מה נענשו בני אהרן, ואחד מן הדברים איתא בגמ' מפני שהורו הלכה בפני רבם, וכל המורה הלכה בני רבו חייב מיתה.

יש לחקור האם האיסור של להורות בפני רבו זה רק כשמורה לאחרים אבל לעצמו ולבני ביתו מותר או דילמא האיסור נמי להורות לעצמו ולבני ביתו ואם בני ביתו שואלים אותו צריך ללכת לשאול את הרב.

הנה כתב מרן בשולחן ערוך חלק יורה דעה (סימן רמ"ב סעיף י"ב) אם בני ביתו של תלמיד הוצרכו להוראה ושאלו לו, לא יורה להם במקום רבו, חזינן להדיא שאסור להורות אפילו לבני ביתו במקום רבו.

והנה באור החיים הקדוש (מובא בגיליון מהרש"א יו"ד סימן רמ"ב) בפרשה על הפסוק (י"ט) "וידבר אהרן אל משה הן היום הקריבו את חטאתם ואת עולתם" כתב וז"ל: יש לחקור תלמיד שדר במקום רבו דקימ"ל דאסור להורות הלכה בפני רבו האם לעצמו מותר להורות או דילמא זה נמי אסור? וכתב לפשוט שמותר: ממה שראינו שהורה אהרן הלכה זו לעצמן ושרפו החטאת משמע שמותר, ואין לך רב

ובפתחי תשובה (יו"ד סימן רמ"ב) תמה עליו שלא הביא כלל דברי הטור ומרן השולחן ערוך כאן. וגם לא דברי הרא"ש שם שכתב שהרי הדעת נוטה שדווקא בדיקת סכין שאינו אלא לכבודו של חכם כו' אבל דבר או"ה אפילו לעצמו אסור להורות במקום רבו.

רבו. והדעת נוטה לאסור, אם כן איך פסק להדיא שמותר להורות לעצמו.

ובשו"ת חוות יאיר (סימן קכ"ב) כתב בפשיטות דכל הוראות איסור והיתר שבא לאדם בתוך ביתו שרי להורות אם בר הכי הוא ואפילו במקום רבו כדאיתא בגמרא מסכת עירובין ריש פרק הדר צורבא מדרבנן חזי לנפשה מותר.

האם בזמן הזה נוהג האיסור של מורה הלכה בפני רבו?

אבל במהרי"ק (שורש קס"ט) אחרי שהביא דברי הסמ"ק כתב: שנראה דאין שאר הפוסקים כמו הרמב"ם והטור סוברים כן, מכיוון שכתבו סתם שהמורה הוראה בפני רבו חייב מיתה ולא אמרו שאין דין זה נוהג עכשיו, ש"מ דס"ל דגם עכשיו הוא נוהג,

הנה בסמ"ק (מצוה קי"א הג"ה נ"א) כתב וז"ל: אמר ר"י הא דאמרינן תלמיד אל יורה וכו' זהו בזמן התנאים והאמוראים שמוציאים ההוראות מעומק ופלפול ומידיעה ונוטל הרב עטרה בהוראתה, אבל עתה הפוסקים וההוראות נכתבים והכל יכול להסתכל בספרים הפוסקים ולהורות אין עטרה לרב כל כך כמו באותן הימים.

שהרי לא באו להגיד לנו הדינים אשר אינם נוהגים בזמן הזה.

ובארחות חיים בהלכות תלמוד תורה (סימן כ"א) כתב מיום שגלו אבותינו וחרב בית מקדשינו והשתבשו הארצות ונתמעטו התורות והלבבות אין לנו עוד לומר מורא רבך כמורא שמים, וכל הדינים הראויים לעשות תלמיד לרב נתבטלו כי הגמרות והפירושים והחידושים והחיבורים הם המורים וכו', ולכך היו רגילים שבעירם יחזיק התלמיד מדרש ולא אמרינן בהא כל המורה הלכה לפני רבו.

וע"ע ביד שאול (סימן רמ"ב סק"ח) שכתב גם כן לחלק בזה דבזמן הזה לא הווה מורה הלכה בפני רבו כיון דהלכות פסוקות יש ועיין במחבר וברמ"א (סימן רמ"ב ס"ז) וכך בש"ך (ס"ק י"ב), ובערוך השולחן (סעיף כ"א) מה שכתב ביישוב דעת הרמ"א לחלק בין זמן הש"ס שהיו לומדים בעל פה מכמה רבותיו מובהקים, מה שאין כן בזמנים האלה שלימודנו בספרים וכל התלמוד והחידושים והפוסקים כתובים לפנינו, ולפלא שלא הביאו האחרונים משיטות הראשונים והפוסקים. ועיין בשו"ת דברי יציב יורה דעה סימן קל"א שהאריך בכל שיטות הפוסקים בענין זה.

וכן בלחם משנה בהלכות תלמוד תורה (פ"ה ה"ד) כתב בשם אחד שבזמן הזה ליכא מורה הלכה בפני רבו מפני שאנו לומדים מפי ספרים והספרים הם המלמדים עיי"ש.

מה יותר בושה לאדם לענות כששואלים אותו ואינו יודע שידע ושכח או שלא שמע כלל?

לא שמעתי דגרסינן לקמן בירושלמי בסמוך אמר ריב"ל עליהם ככל הדברים וכו' אפילו מה שתלמיד ותיק עתיד לחדש לפני רבו כבר נאמר למשה בסיני אם כן ודאי תשובה גדולה הייתה אילו אמר משה לא שמעתי ממילא ידעו כולם שיש פירכא לקל וחומר שאם היה דבר טוב היה נאמר לו בסיני לפיכך זה היה ענוה גדולה למשה שאמר שמעתי ושכחתי מה שאין כן בשאר כל אדם ענוה הגדולה שבכולן לומר לא שמעתי וניחא נמי בזה מה שאמרו באבות ומודה על האמת כמשה שהודה לאהרן ולפום ריהטא הוא תימא כיון דקל וחומר דאהרן טוב מה היה לו לעשות כי אם להודות לו אבל לפי מה שכתבתי ניחא ודבר נאה ומתקבל הוא, כך תירץ בשיירי קרבן מסכת חגיגה פרק א', וכן תירץ בהגהות ציון וירושלים שם.

"וישמע משה וייטב בעיניו" (י כ).

וכתב רש"י: הודה ולא בוש לומר לא שמעתי.

וכתב במזרחי שאין כוונת רש"י לומר שאמר לא שמעתי ולא בוש לומר לא שמעתי, דמה בוש נופל בזה, אלא הכי פירושא, הודה שהוא כמו שאמר לו אהרן, ואמר לו כך שמעתי, כמו שאמרת, אלא ששכחתי, ולא בוש להתכסות לומר לא שמעתי מה שאתה אומר, במקום שמעתי ושכחתי, שאז היה דרך כבוד, אבל ביזה עצמו ואמר: שמעתי שכדברך כן הוא, אלא ששכחתי, וכך משמע מפירוש הגמרא במסכת זבחים (דף ק"א ע"ב) לא בוש לומר לא שמעתי, אלא אמר שמעתי ושכחתי, משמע מכאן שלומר שמעתי ושכחתי הוא יותר בושה מלומר לא שמעתי.

ובפרדס יוסף לפי יסוד זה מתרץ קושיא נפלאה: דאיתא במשנה במסכת אבות (ה ז) שבעה דברים בחכם ואחד מהם על מה שלא שמע אומר לא שמעתי, ומשמע שלולי שהוא חכם קל יותר לומר שמעתי ושכחתי ולפי זה אתי שפיר שלאחר מתן תורה שכל אחד מישראל מחוייב ללמוד, יותר בושה לומר לא למדתי מאשר שכחתי, מה שאין כן משרע"ה שמה שלא שמע אי"ז כלל תורה ל"ש בושה לומר לא שמעתי.

והקשו בשיירי קרבן במסכת חגיגה (פרק א') וכן בהגהות ציון וירושלים (שם): ממה שנאמר בירושלמי במסכת חגיגה (פ"א ה"ח) בהא דרבי יודן נשייא כתב על ר' חיה בר בא הרי שילחנו אליכם אדם גדול, ואיתא שם "ומה הוא גדולתו שאינו בוש לומר לא שמעתי" ויוצא מזה שהבושה היותר גדולה היא לומר "לא שמעתי" ושהיא בושה יותר גדולה מלומר שמעתי ושכחתי, ההיפך ממה שבגמ' זבחים יוצא שהבושה היותר גדולה היא לומר "שמעתי ושכחתי", ולכן צוין גדלותו של משה שלא בוש לומר "שמעתי ושכחתי".

בהגהות רבי עקיבא אייגר על הש"ס המודפס בתוך הגמרא במסכת ברכות (דף כ"ה ע"ב) אוסף רע"א עשרות מקומות בש"ס שרש"י כותב לא ידעתי לפרש, והקשה הגאון בעל השבט הלוי זצ"ל מה המטרה של האוסף הזה הרי אף אחד

ומתרצים האחרונים: בוודאי בשאר כל אדם הבושה הגדול הוא לומר לא שמעתי, אלא במשה היה כבוד גדול אילו אמר

שרש"י כותב ללמדנו כשאין יודעים צריך לומר שאין יודעים, וכמאמר הגמרא במסכת ברכות (דף ד' ע"א) למד לשונך לומר אינו יודע.

אינו זוכר את כל המקומות ההלו? אלא מטרת הרע"א היה ללמדנו יסוד גדול בחיים כשאין יודעים זה לא בושה לומר שאין יודעים, וזה מה שאספך כדי להראות לנו כמה פעמים

מדוע אין מזכירים יציאת מצרים בהבדלה?

בהבדלה כמו בקידוש, הרי איתא בגמרא במסכת פסחים (דף קי"ז ע"ב) אמר רב אחא בר יעקב וצריך שיזכיר יציאת מצרים בקידוש היום כתיב הכא (דברים ט"ז) "למען תזכור את יום" וכתוב התם (שמות כ) "זכור את יום השבת לקדשו", ואם הבדלה נמי מטעם זכירה מדוע שלא יהא חיוב להכיר בה יציאת מצרים? ומתוך: דהנה בסוף פרשת שמייני כתיב: "כי אני ד' המעלה אתכם מארץ מצרים וגוי להבדיל בין הטמא ובין הטהור". ובאור החיים הקדוש (שם) כתב וז"ל אין הקב"ה כביכול יכול לייחד שמו אלא על המשולל ממין הרע ההוא, ולזה לא יחד שמו עליהם עד שהוציאתם מארץ מצרים, ועל פי זה אומר, כיון שאומר בברכת הבדלה, המבדיל בין קודש לחול בין ישראל לעמים, וזה נעשה רק על ידי ההעלאה מארץ מצרים, ממילא הזכיר בזה יציאת מצרים, ועיין בשו"ת שבט הלוי חלק א' סימן נ"ד.

"ולהבדיל בין הקודש ובין החול" (י י).

איתא בגמרא במסכת שבועות (דף י"ח ע"ב) אמר רבי חייה בר אבא אמר רבי יוחנן כל המבדיל על היין במוצאי שבתות הויין לו בנים זכרים, דכתיב "להבדיל בין הקדש ובין החול", וכתוב התם "להבדיל בין הטמא ובין הטהור", וסמך ליה אשה כי תזריע. הנה הרמב"ם בהלכות שבת (פרק כ"ט הלכה א) כתב: מצות עשה מן התורה לקדש את יום השבת בדברים שנאמר "זכור את יום

השבת לקדשו", כלומר זכרהו זכירת שבח וקידוש, וצריך לזכור אותו בכניסתו וביציאתו, בכניסתו בקידוש היום וביציאתו בהבדלה.

הנה בשו"ת שיח יצחק (סימן קס"ט) הקשה לפי שיטת הרמב"ם דסבירא ליה דהבדלה דאורייתא, למה לא מזכיר יציאת מצרים

מדוע החסידה שעושה חסד עם חברותיה נקראת על שם החסד והעכברים שעושים חסד נקראים רשעים?

המלחמה העולמית הראשונה, הקשה את הקושיה הזו מה ההבדל מדוע נחשב הדבר פה לחסידות ושם לרשעות? אלא הסביר האמרי אמת שהעכבר דואג קודם כל לעצמו, רק אם יש הרבה די והותר, או אז יקרא גם לחבריו, אבל החסידה, תיכף כשמזדמן לה אוכל, אפילו מיעוטה דמיעוטה, מיד תתחסד עם חברותיה שתאכלנה ביחד עמה חלק כחלק, והוא כעין שאמרו חז"ל בגמרא במסכת יבמות (דף ס"ב ע"ב) בשבחו של "המלווה סלע לעני בשעת דחקו", היינו, בשעת דחקו שלו, אף על פי שהוא דחוק בעצמו, מכל מקום מלווה גם כן לעני, והפטיר הבית ישראל בתוספת נופך מדיליה, שהיא המדה אף בענייני יידישקייט וחסד רוחני, אשר נתחייב האדם מישראל חובת גברא לגמול את אחיו, אף על פי שלכאורה הוא סובל ומפסיד ממדרגותיו הרוחניות, וכפי שמובא בספר פאר ישראל (חלק א' עמוד רל"ו), וכן בספר ליקוטים מהאמרי אמת על מסכת בבא מציעה (דף מ' ע"א).

ובספר מי השילוח (ליקוטים בש"ס) תירץ: שזה הכירו חז"ל בשורש מדת כל הברואים, שהחסידה מפני שהיא בטבעה רחמנית נותנת גם לחבירתה, והעכבר נותן לחברו מפני שרוצה להפסיד ואם אינו יכול לאכול קורא לחברו, והראיה ממה שאיתא בגמרא במסכת הוריות (דף י"ג) רבא אמר אפילו גלימי גייצי, היינו שטבעה הוא להזיק ולקלקל אפילו במה שאין להם הנאה, וזה דאיתא שם שסורן רע על עכברים וכמו שפירש רש"י ז"ל שם שיצרם רע היינו שרצונם לקלקל.

"ואת אלה תשקצו מן העוף, וגוי ואת החסידה" (יא יג – יט).

איתא בגמרא במסכת חולין (דף ס"ג ע"א) אמר רב יהודה למה נקרא שמה חסידה, שעושה חסידות עם חברותיה.

והקשו האמרי אמת מגור (ליקוטים מסכת בבא מציעה דף מ ע"א) ובשו"ת משנה הלכות (חלק ג' סימן ס"ג) ובדרך שיחה (בפרשה): מהא דאיתא בירושלמי במסכת בבא מציעה מובא בתוספות (שם דף מ' ע"א) הני עכברי רשיעי, כד חמין עיבור, לא מסתייהו דאכלי, אלא קריין חבריהון דאכלי עמהון, דמדוע העכברים שעושים חסד נקראים רשעים, ומדוע החסידה נקראת על שם החסד שלה?

ותירץ האמרי מגור (ליקוטים ב"מ מ' ע"א): שהחסידה לוקחת מההפקר, לכן נקראת על שם החסד, מה שאין כן העכברים לוקחים מן הגזל, לכן העכברים נקראים רשעים. וכן כתב בשו"ת משנה הלכות (חלק ג' סימן ס"ג) על פי מה שאומרת הגמרא במסכת בבא מציעה (דף כ"ג ע"ב) בהני תלת מילי עבידי רבנן דמשני במיליהו וחד מיניהו באשפיזא משום שאמרו מברך לרעהו בקול קללה תחשב, ואם כן ודאי שצריך לעשות חסידות עם חברותיה אבל זה רק משלך אבל משל אחרים קללה יחשב ולכן הני עכברי רשיעי נינהו.

האדמו"ר הבית ישראל מגור זצ"ל אמר פעם "כאשר אבא האמרי אמת ז"ל פרס מלחמו לאחרים בימי רעב, בימי

איך מותר ליהנות מעורות של שפנים – הרי כל מקום שנאמר "לא תאכלו" – אף אסור בהנאה?

הכתוב כדרך שפרט לך בנבילה. וכן פסק הרמב"ם בהלכות מאכלות אורות (פ"ח הט"ו).

ובמושב זקנים לבעלי התוספות (בפסוק ד) הקשו: דכיון דכתיב "לא תאכלו" אם כן איך אנו נהנים מן החלב שקורין

"ואת השפן ... ואת הארנבת ... ואת החזיר ... מבשרם לא תאכלו ובנבלתם לא תגעו טמאים הם" (יא ה – ח).

אומרת הגמרא במסכת פסחים (דף כא ע"ב) אמר רבי אבהו כל מקום שנאמר "לא יאכל" – לא תאכל – לא תאכלו" אחד איסור אכילה ואחד איסור הנאה במשמע עד שיפרט לך

ולכך מותר להתענות בשבת משום חלום רע, ואף על גב דכתיב "וקראת לשבת עונג", משום דספק נפשות להקל, דספק אם ימות החולם מאותו חלום אם לאו, וא"ת דברי חלומות לא מעלין ולא מורידין, וי"ל דרובן נאמנים דהא חזינן דחלום פרעה וחלום נבוכדנצר שנתקיימו, ע"כ. וכתב המגן אברהם (סימן קכח סק"ע) דתענית ודאי מבטל החלום כאש לנעורת והווה כמו פקוח נפש.

ובשו"ת הרשב"א (ח"א סימן תפט) הקשה: איך יש לנו היתר ללבוש עורות שפנים והארנבים והדובים והשועלים? וכתב שלא אסרו אלא מה שהוא נאכל וכל מה שעומד לאכילה. ועיין בשו"ת בית שער (לרבי עמרם בלום זצ"ל תלמיד הכתב סופר (יו"ד סימן קח, ובמכתבי יד סימן ג).

מתי בעל ה"תרומת הדשן" הלך לראות אריות בגן חיות?

בלקט יושר לתלמידו של תרומת הדשן (או"ח עמוד סו) מביא שאמר רבו בעל תרומת הדשן שמעולם לא ראה ארי מימיו, ובשבת הלך לראות שני אריות.

והחיד"א זצ"ל בספרו מדבר קדימות (מערכת ב אות כב) מספר: "ואני הצעיר ראיתי במגדל לונדריס (לונדון) חיות משונות מבהילות ותקיפות כמעט יותר מאריות, וקשורות במשא כבלי ברזל, ושם ראיתי נשר יפה מאוד, ואמרו שהיה לה מאה שנה, וכך כתוב בספריהם, גם ראיתי חתול שנולד מלביאה וחתול והוא צורת חתול יפה מאוד, אך יש לו גבורת האריה, והוא קשור בכמה כבלי ברזל במקום חושך וערפל, ועוד שם כמה מיני חיות מאמריקה.

האם אפשר לאכול ממאכל שאכל צדיק – לפי הכלל שאין הקב"ה מביא תקלה על צדיקים? הוכח מפרשת השבוע!

ביבש חד בתרי, דהדין הוא דאם נאבד או נאכל חלק אחד, השאר מותר.

ויש לשאול- אם יזדמן תערובת כזאת, וראינו שאיש צדיק מוחזק בדורנו לצדיק אכל אחת מהן, כי לא ידע שיש בתערובת איסור. האם תולים שאכל את האיסור, כדין נאכל אחד מהם, או שנאמר שכיון שאין הקב"ה מביא תקלה באיסור אכילה, אם כן אכל את ההיתר, ונשאר האיסור. וכתב על זה השדי חמד דנראה דאין להחמיר בזה, וכיון שנאכלה אחת מן החתיכות אף שהאוכלה איש צדיק תמים היה, אנו תולים שחתיכת האיסור אכל, דכיון שהיה לו לדקדק ולשאול אם יש בזה חשש תערובת, נחשב כמו מזיד ולא אמרו שאין הקב"ה מביא תקלה על צדיק אלא בשוגג גמור.

אוייני"ט, הרי כתיב בחזיר "לא תאכלו", ואם כן אסור בהנאה לפי רבי אבהו?

וי"ל דהא דאמר רבי אבהו "אחד איסור אכילה ואחד איסור הנאה במשמע", מיירי בדבר הראוי לאכילה, מדאפקיה רחמנא בלשון אכילה, דכתיב "לא תאכלו", אבל מידי דאינו ראוי לאכילה לא אסרה תורה, וחל"ב הנקרא אוייני"ט אינו ראוי לאכילה, ומהאי טעמא נמי מותר לרכוב על סוסים, דהא אינם ראויים לאכול כמו שהם בחיים, וגם מותר ליהנות מעורות של שפנים, ומשאר עורות של חיה טמאות שאינם ראויים לאכילה כשהם במצב של עור. וא"ת כיון שקפיד קרא רק במידי דראוי לאכילה, היאך אנו סכין בחל"ב בהמות טמאות והא ראוי לאכילה? וי"ל דלהתרפאות שרי, כדאמרינן ספק נפשות להקל.

"כי אני ה' אלוהיכם והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ולא תטמאו את נפשותיכם בכל השרץ הרומש על הארץ" (יא מד).

בספר קב הישר (פ"ב) כתב: דוד המלך ע"ה אמר בתהלים (קיט לו) "העבר עיני מראות שווא בדרכי חייני", צריך האדם לדעת כי הרבה דברים הם תלויים בראיות עיניו של האדם, על כן נראה לי שצריך להיזהר תיכף בקומו משנתו, אם מסתכל בראיה אל הבתים יכוון שהקב"ה נתן מצות מזוזה בפתח הבית, ומצות מעקה לגג הבית, ואם יוצא מפתח ביתו ופגע בבהמות טהורות הראויים לקרבן יחשוב בדעתו שהקב"ה צווה לנו להקריב קרבנות, ואם פגע בבהמות ובחיות טמאות – יחשוב בדעתו איסור אכילתו וכו'. וכל איש ואיש צריך לחשוב לפי ידיעתו ולפי לימודו, והוא ענין גדול מאוד שהוא מכניס בעיניו בקדושה בגוונן דעיניו, ע"כ.

"כי אני ה' אלוהיכם והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני ולא תטמאו את נפשותיכם בכל השרץ הרומש על הארץ" (יא מד).

השדי חמד (ח"א מערכת א' כללים אות רמג עמוד 65) מביא נידון האם אפשר לאכול ממאכל שאכל צדיק, מכיוון שאומרת הגמרא במסכת חולי (דף ו ע"א) שאין הקב"ה מביא תקלה לצדיק. וכתבו התוספות (ד"ה צדיקים) שדווקא במידי דאכילה אין הקב"ה מביא תקלה על ידן שגנאי הוא לצדיק שאוכל דבר איסור. ואם כן כאשר אכל הצדיק ממאכל זה, על כרחך שזה מאכל כשר, ואף לאדם שאינו צדיק יהא מותר לאכול מזה. ובפאת השדה (ח"א מערכת א' כללים אות צג עמוד 271) מביא השדי חמד: ששאל אותו תלמיד חכם אחד, שלפי זה יש להסתפק אם התערב יבש

לאחר 5 שנים של הדפסת והפצת עלון זה, מאחר והוצאת העלון כרוכה בהוצאות כספיות גדולות,

לצערנו הרב אנו נאלצים לצמצם מאוד את כמות הדפסת והפצת העלונים.

מעוניין לזכות את הרבים? אתה יכול בשמחה להדפיס עלון זה ולהפיצו באזור מגורך.

ניתן לעזור בהוצאת והפצת העלון ולהקדיש עלונים לזיכוי הרבים לבריאות אושר נחת זש"ק ולע"נ קרובים וידידים.

המעוניין להיות שותף בהוצאת העלון ולזכות את הרבים יוכל לפנות לטלפון: 052-814448